

ÚSPORNÉ SLOVÁ

Vznikajú slovotvorným postupom, ktorý voláme _____.

1. Skratky

Skratky sú ustálené slovné jednotky, ktoré tvoríme **skrátением slova alebo slovného spojenia**.

Skratky vznikajú tak, že použijeme **časť / len prvé písmeno / prvé dve písmená slova či slovného spojenia**.

Za skratkami slov či slovných spojení píšeme vždy _____. Požívame ich, aby sme **ušetrili čas alebo miesto v texte / zakryli malú slovnú zásobu / nemuseli dlho rozprávať**.

1. Z uvedených slov vytvor skratky.

- A) singulár _____
- B) hodina _____
- C) respektíve _____
- D) a podobne _____

- E) zbierka _____
- F) storočie _____
- G) minúta _____
- H) napríklad _____

2. Napíš slová, z ktorých vznikli skratky.

- A) str. _____
- B) a.s. _____
- C) atď. _____
- D) tzv. _____

- E) kol. a. _____
- F) v r. (1989) _____
- G) s. r. o. _____
- H) pís. _____

3. Skratky titulov prirad' k plným názvom.

bakalár	Ing.
inžinier	PhDr.
magister	JUDr.
profesor	Bc.
doktor medicíny	prof.
doktor práv	Mgr.
doktor filozofie	MUDr.
doktor prírodných vied	PaedDr.
doktor pedagogiky	RNDr.
doktor farmácie	PharmDr.

2. Iniciálové skratky

Iniciálové skratky sú symboly, ktoré vznikli zložením *časti / len prvých písmen / prvých dvoch písmen* jednotlivých slov, združených pomenovaní alebo zložením začiatočných písmen viacslovného vlastného mena. Iniciálové skratky *čítame ako písmená v abecede*.

Iniciálové skratky *skloňujeme / neskleňujeme*, píšeme ich _____ písmenami.

Za iniciálovými skratkami *píšeme / nepíšeme* bodku.

1. K slovám napíš správnu iniciálovú skratku.

Slovenské pedagogické nakladateľstvo - _____

Európska únia - _____

Medzinárodný deň detí - _____

Univerzita Komenského - _____

2. Urči, čo znamenajú uvedené iniciálové skratky.

SR - _____

OSN - _____

SND - _____

ZŠ - _____

3. Skratkové slová

Skratkové slová vznikajú spojením *začiatočných písmen / skupín písmen / spojením slabík viacslovných pomenovaní*.

Skratkové slová čítame i vyslovujeme ako slová a *nemôžeme / môžeme* ich skloňovať.

Za skratkovými slovami *píšeme / nepíšeme* bodku.

1. Zo slov utvor skratkové slovo a naopak.

Tatranský národný park - _____

Národný ústav certifikovaných meraní - _____

Slovenský ľudový umelecký kolektív - _____

NAPANT - _____

RTVS - _____

Slovnaft - _____

4. značky

Značky sú medzinárodné dohodnuté ustálené symboly na označenie meracích jednotiek, chemických prvkov, hudobných značiek, peňažných mien, evidenčných značiek áut a pod.

Za značkami *píšeme / nepíšeme* bodku.

1. Doplň značky v tabuľke.

meracie veličiny a jednotky	chemické prvky a zlúčeniny	peňažné meny	evidenčné značky áut
Obsah - _____	kyslík - _____	euro - _____	Slovensko - _____
obvod - _____	vodík - _____	dolár - _____	Česko - _____
liter - _____	oxid uhličitý - _____	česká koruna - _____	ZA - _____
milimeter - _____	voda - _____		BA - _____
hektár - _____	uhlík - _____		KE - _____

Skratky roztried' podľa toho, do akej skupiny patria.

INFOVEK	Slovnaft	KSSJ	£
cm	Ing.	SOŠ	ods.

Skratky

Značky

Skratkové slová

Iniciálové skratky

Celé slovo	Skrátené slovo	Typ skráteného slova
plurál		
Národný park Nízke Tatry		
Slovenská televízia		
kilogram		
materská škola		
mužský rod		
filozofická fakulta		
vápnik		

Zložité iniciálové skratky

1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
— _____
2. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky —

3. Katedra slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa
v Nitre — _____

Prečítajte si skratky a vysvetlenie ich významu. Potom ich vhodne doplňte do viet a farebne vyznačte.

a i.

atď.

a. s.

stor.

č. d.

tzv.

s.

t. j.

napr.

a pod./ap.

Vydavateľstvo Ikum, _____, hľadá jazykových redaktorov. Jožko má adresu Malatiná, _____ 73.
Správne odpovede nájdete v cvičebnici, _____ 19. V polovici 19. _____ vrcholilo národné
obrozenie. Jesenné prázdniny sa končia v stredu, _____ 30. októbra. So spojovníkom píšeme
zložené slová označujúce viac vlastností, _____ slovensko-francúzsky, bielo-čierny _____.
Prineste si výstrižky obrázkov z časopisov zobrazujúce prírodu: vtáky, zvieratá, lesy _____.

Utvorte skrátený názov z prvých písmen viacslovných pomenovaní. Akými písmenami ho zapíšete?

Slovenské národné povstanie _____ Slovenská národná galéria _____ v Bratislave
Matica slovenská _____ v Martine Slovenské národné divadlo _____ v Bratislave
Slovenská republika _____ Trnavská univerzita _____
mestský úrad _____ poštové smerovacie číslo _____
základná umelecká škola _____ základná škola s materskou školou _____
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach _____

b) Skrátené slová napíšte do správnej skupiny.

RTVS, atď., SATUR, mm, Slovnaft, stor., m², T-Com, ZŠ s MŠ, ml, napr., EÚ

Skratky	Iniciálové skratky	Skratkové slová	Značky
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____